

РЕШЕНИЕ

№ 31677

гр. София, 10.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 31.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **2301** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 46 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Производството е образувано по жалба на Н. М. Р., гражданин на Република И., [дата на раждане] , чрез адв. Р. от САК срещу заповед № 5392ПАМ-96 от 31.01.2026 г. на ВПД Главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ- СДВР гл. инспектор Ч. Б., с която на жалбоподателя е наложена принудителна административна мярка „връщане до страната на произход – Република И.“.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед поради неправилно приложение на закона, съществени процесуални нарушения и явно несъответствие с целта на закона. Жалбоподателят счита, че административният орган не е преценил личните обстоятелства по случая му, а именно, че живее в България от 25 години, интегрирал се е в обществото, има свой бизнес и семейство. Твърди, че не е уведомен на какво основание и с какъв акт е отнето правото му на пребиваване в Република България. Претендира се отмяна на заповедта.

Ответникът главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР оспорва жалбата в писмени бележки от 17.03.2026 г. и от 15.04.2026 г., чрез юрк. И. И.. Поддържа, че при предоставени от Държавна агенция за бежанците (ДАБ) данни за отнет хуманитарен статут на чуждия гражданин, административният орган действа в условията на обвързана компетентност и спрямо него е приложим ЗЧРБ и Директива 2008/115/ЕО. Претендира за отхвърляне на оспорването и присъждане на разноски.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите на страните и представените по

делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Установява се от докладна записка № УРИ 5392р-92 от 31.01.2026 г. на полицейски инспектор в сектор „Незаконна миграция“, отдел „Миграция“ – СДВР, че на 31.01.2026 г., при извършване на проверка на лек автомобил с ДК [рег.номер на МПС], е установен неправопособен водач, който се представил като Н. М. Р., [дата на раждане], гражданин на И., ЛНЧ [ЕГН]. От извършени справки в АИС-БДС било установено, че чуждият гражданин е с отнет хуманитарен статут с акт № 5245 от 23.10.2025 г. на ДАБ, връчен на 26.11.2025 г. и влязъл в сила като необжалван. При проведена беседа с иракския гражданин същият заявил, че работи в автосервиз без трудов договор, посочил, че живее на адрес, за който било установено, че е различен от обявения в АИС-БДС, както и, че срещу него е образувано досъдебно производство за трафик на хора, за което е бил задържан в арест на „Г. М. Д.“ за около 6 месеца. Било му разяснено, че е незаконно пребиваващ в Република България и трябва да се върне в страната си на произход или друга сигурна държава, при което чуждият гражданин категорично отказал да се завърне в страната си на произход, както и да изпълни наложена ПАМ „Връщане до страната на произход“. Направено е предложение за издаване на заповед за налагане на ПАМ „Връщане до страната на произход“ на основание чл.41, т.4 от ЗЧРБ, както и за настаняване на чуждия гражданин в СДВНЧ.

Издадени са две заповеди - оспорената заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-96 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР, с която на Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., на основание чл.41, т.4 от ЗЧРБ е наложена ПАМ „връщане до страната на произход И.“, както и заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-97 от 31.01.2026 г. на главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ-СДВР, с която иракският гражданин е настанен принудително в СДВНЧ при Дирекция „Миграция“ – МВР на основание чл.44, ал.6, ал.8 и ал.10 от ЗЧРБ. Двете заповеди са мотивирани с мотивите, изложени в докладна записка № УРИ 5392Р-92 от 31.01.2026 г. на полицейски инспектор в сектор „Незаконна миграция“, отдел „Миграция“ – СДВР.

Жалбоподателят е представил удостоверение за сключен на 29.09.2021 г. граждански брак с българска гражданка Г. Й. И..

При така установените факти съдът обосновава следните правни изводи:

Заповед рег. № УРИ 5392 ПАМ-96 от 31.01.2026 г. е съобщена на жалбоподателя на 31.01.2026 г. При изпращане на административната преписка в АССГ с придружително писмо от 23.02.2026 г. процесуален представител на СДВР е посочил, че се изпращат два броя жалби с вх. № по описа на СДВР, но не е посочено, кога са подадени жалбите в СДВР. При изискване на информация за точната дата на постъпване на жалбите в СДВР е изпратено придружителното писмо, с което жалбите са входираны и което е от 16.02.2026 г. Видно от представените доказателства жалбата е подадена в предвидения в закона срок за обжалване, от легитимирано лице по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт по чл.46а, ал.1, вр. чл.44, ал.6 ЗЧРБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, съдът намира следното:

При служебната проверка по чл.168, ал.1, вр.146 АПК, съдът констатира, че оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган по чл.44, ал.1 ЗЧРБ, предвид уредената в същата разпоредба възможност за делегиране на правомощия, сторено със заповед № 513з-9426 от 06.12.2018 г. на директора на СДВР, с която на началник сектор (главен оперативен дежурен) към отдел „ОДЦ“- СДВР е оправомощен да налага ПАМ по чл.39а, ал.1 и чл.44, ал.5, ал.6, ал.9 и ал.13 от ЗЧРБ. Заповедта е мотивирана от фактическа и правна страна съобразно чл.59, ал.2, т.4 от АПК. Предвид извършеното в нея позоваване на докладна записка № УРИ 5392р-92 от 31.01.2026 г., мотивите ѝ следва да се считат за допълнени с посочените в нея факти и обстоятелства. Противно на твърденията в жалбата, липсват данни за допуснати в хода на административното

производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са ограничили правото на защита на засегнатото лице или, ако не бяха допуснати, органът би постановил акт в противен смисъл. Изложеното определя спора като материално правен – по приложението на чл.41, т.4 от ЗЧРБ, според който ПАМ „връщане до страната на произход“ се налага когато по отношение на чужденеца има влязло в сила решение за отказ, прекратяване или отнемане на международна закрила или убежище.

Съдът намира, че оспорената заповед е противоречи на материалния закон, тъй като е издадена без да са спазени императивните разпоредби на чл. 44, ал.2 от ЗЧРБ. На първо място цитираната разпоредба задължава органа при налагане на принудителната мярка да отчита комплекс от фактори - продължителност на пребиваването, категориите уязвими лица, семейно положение и съществуващи семейни, културни и социални връзки с държавата по произход, започнали производства за предоставяне на особена закрила. Безспорно тази разпоредба не присъства като правно основание в заповедта, още в по-малка степен органът е отчел комплекса от фактори по чл.44, ал.2 от ЗЧРБ преди налагане на мярката. От събраните по делото доказателства се установява, че повече от половината живот на жалбоподателя е преминал в България. Семейните, културните и социалните връзки на жалбоподателя със страната му на произход не са изследвани и обсъждани от органа. Според съда, на основание чл.142, ал.2 от АПК следва да се съобрази и обстоятелството, че жалбоподателят има сключен на 29.09.2021 г. граждански брак с българска гражданка. Това обстоятелство определя приложението спрямо него на Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския Съюз и членовете на техните семейства (ЗВПНРБГЕСЧТС), доколкото същият е член на семейството на български гражданин. ЗВПНРБГЕСЧТС урежда облекчен режим на влизане, пребиваване и излизане на членовете на семействата на граждани на ЕС, както и възможност за налагане на ПАМ спрямо тях в изключителни случаи и предпоставки. Изложеното, освен, че представлява пречка чужденецът да напусне незабавно страната по смисъла на чл.44, ал.5 от ЗЧРБ, безспорно е и индивидуално обстоятелство, което следва да бъде съобразено съгласно същата разпоредба.

Освен това релевантна в случая е Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16.12.2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни. Съгласно Съображение 5 от Преамбюла на Директивата тя установява хоризонтален набор от правила, приложими спрямо всички граждани на трети страни, които не отговарят или са престанали да отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване в държава-членка. В чл.1 от Директивата са определени общите стандарти и процедури, които се прилагат в държавите-членки по отношение на връщането на граждани на трети страни, които са в незаконен престой. Следователно директивата определя минималния комплекс от стандарти и процедури, които всяка от държавите-членки е длъжна да прилага в отношенията си с граждани на трети страни, които са в незаконен престой на нейната територия. Отклонения от тези стандарти и процедури са допустими само, доколкото са предвидени в самата директива, което с оглед на нейното съдържание, означава доколкото са предвидени в чл. 4, който в §3 предвижда възможност държавите да приемат разпоредби, позволяващи по-благоприятно третиране, доколкото то е съвместимо с директивата, но не позволява по-строги стандарти от установените с нея (в т.см. решение на Съда на ЕС от 28.04.2011г. по дело Н. El D. (S. K.) C-61/11 PPU, § 31 и 32). В Съображение 6 от Преамбюла на Директивата изрично е посочено, че решенията на компетентните органи за прекратяване на незаконния престой следва да се вземат индивидуално и въз основа на обективни критерии, което означава, че незаконният престой не следва да е единственото обстоятелство, което трябва да се взема предвид. В Съображение 13 изрично е

посочено, че използването на принудителни мерки следва да бъде подчинено на принципите на пропорционалността и ефективност на предприеманите мерки и преследваните цели. Тези принципи изрично са посочени в чл.8, §4 и чл. 11, §2, определящи допустимите мерки - забрана за влизане и извеждане. Следователно стандарт при прилагане на мерките, освен посочените по-горе принципи на индивидуален подход при определяне на мярката, на принципите са пропорционалност и ефективност, са и основните права на Съюза /в този смисъл е решение по адм.д.№13868/2010г.на ВАС/.

Съобразеното тълкуване на националните норми с разпоредбите на Директива 2008/115/ЕО налага извод, че при установяване на визирания в разпоредбата на чл.41, т.2 от ЗЧРБ правопораждащ юридически факт органът е длъжен да извърши преценка и на обстоятелствата по чл.44, ал.2 от ЗЧРБ, в светлината на принципите са пропорционалност и ефективност и на основните права на Съюза, и едва в съответствие с тези изводи да прецени да наложи или не мярката и съответно какъв да бъде нейният размер. Изброените в чл.44, ал.2 от ЗЧРБ обстоятелства не следва да се приемат като лимитативно определени. С оглед на посочените по-горе стандарти, приети в съюзния акт, органът е длъжен да обсъди и всеки друг факт, който би имал отношение към налагане на мярката при спазване на принципите за индивидуално взето решение, за пропорционалност и ефективност. Подобна преценка в случая не е направена, което обосновава материална незаконосъобразност на оспорения акт.

В конкретния случай, административният орган не се е позовал въобще на нормата на чл.44, ал.2 от ЗЧРБ и второ, въобще не е обсъждал посочените в нея относими факти като продължителността на пребиваване на чужденеца на територията на Република България, категориите уязвими лица, семейното му положение, както и съществуването на семейни, културни и социални връзки с държавата по произход на лицето.

Съгласно чл.35 от АПК актът се издава след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите страни. Видно от доказателствата по делото, органът не е изпълнил това свое задължение.

От друга страна, наложената принудителна административна мярка накърнява едно от основните права на човека - правото на зачитане на личен и семеен живот, регламентирано в Конституцията на Република България /чл.32, ал.1, в чл.8 от ЕКПЧ и Директива 2008/115/ЕО. По делото е установено, че жалбоподателят е сключил граждански брак с българска гражданка. Действително, ЕКПЧ не гарантира правото на пребиваване на чужди граждани в приемащата държава, но в конкретния случай отказът засяга основни права по чл.8 от ЕКЗЧПОС на граждани на Европейския съюз – съпругата на чуждия гражданин.

Съдебният контрол върху акта за налагане на ПАМ включва и проверка за съответствието му с един от основните принципи на административното право, установен в чл. 6 от АПК, а именно - принципа на съразмерност при упражняване на правомощията на административните органи. В нарушение на визирания принцип и на препоръката в Съображение 6 от Преамбюла на Директивата за връщане процесната ПАМ е наложена единствено при установено незаконно пребиваване на чуждия гражданин в Република България, без да се съобразят редица релевантни обстоятелства по чл.44, ал.2 от ЗЧРБ. Изложеното съставлява нарушение и на принципа на съразмерност, който налага изследване на въпроса дали с акта и неговото изпълнение се засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава (чл.6, ал.2 АПК). Това означава, че преценката на обстоятелствата по чл.44, ал.2 ЗЧРБ и принципът на пропорционалност за всеки отделен случай могат да изключат прилагането на мярката, както е в настоящия казус. (В този смисъл е и Решение № 6269 от 07.05.2012 г. по адм. д. № 2157/2012 г., VII отд. на ВАС).

С оглед на изложеното оспорената заповед, като постановена при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона, се явява незаконосъобразна и следва да бъде отменена.

Независимо от изхода на спора, доколкото жалбоподателят не претендира присъждането на разноски, съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Н. М. Р., ЕГН [ЕГН], гражданин на И., [дата на раждане] , чрез адв. Р. от САК, заповед № 5392ПАМ-96 от 31.01.2026 г. на ВПД Главен оперативен дежурен 04 сектор ООДЦ- СДВР гл. инспектор Ч. Б., с която на жалбоподателя е наложена принудителна административна мярка „връщане до страната на произход – Република И.“.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: